

شهر وند | شیبی از شب‌های بخارا به رونمایی از کتاب «راهنمای میدانی آبشارهای ایران» که حاصل سفرهای متعدد و تحقیقات مجید اسکندری است، اختصاص یافت تا بهانه‌ای باشد برای گفتن از آبشارهای ایران.

در این نشست از چالش‌های پیش‌روی تعادل توسعه گردشگری و پیامدهای منفی آن صحبت به میان آمد و نویسنده کتاب از گردشگران خواست سفرهای هدفمندی داشته باشند تا در نهایت نتیجه این سفرها کتاب‌هایی مانند «راهنمای میدانی آبشارهای ایران» باشد.

کتاب «راهنمای میدانی آبشارهای ایران» فهرستی است از ۷۵۰ آبشار در ایران که بیش از ۳۳۰ آبشار از آنها به صورت مصور در آن معرفی شده‌اند. هر صفحه این کتاب به یک آبشار اختصاص یافته و کروکی مسیر دسترسی و مختصات جغرافیایی هر آبشار به صورت خطی و نقشه جغرافیایی مشخص شده است. برای هر آبشار نوع دسترسی به چهار صورت آسان، پیاده‌روی سبک، پیاده‌روی سنگین و فنی سخت، با نماد مخصوص خود مشخص شده‌اند و همچنین فصلی یا دایمی‌بودن آنها هم با نماد تعریف شده است. دسته‌بندی آبشارها در این کتاب در قالب استانی و در هر استان براساس حروف الفبا مرتب شده است. این نشست با سخنرانی مجید اسکندری نویسنده کتاب، محمد درویش کنشگر محیط‌زیست، محمد گائینی فعال حوزه گردشگری و علی دهباشی، سردبیر مجله بخارا به همراه پخش کلیپی از آبشارهای ایران در خانه گفتمان شهر (وارطان) برگزار شد.

هدف‌دار سفر کنیم

مجید اسکندری، نویسنده کتاب «راهنمای میدانی آبشارهای ایران» نخستین سخنران این نشست بود. اسکندری ابتدای صحبت‌هایش از آب در فرهنگ ایرانی گفت: «آب و آبشار بهانه‌ای است که امشب ما دور هم جمع شده‌ایم. آب در فرهنگ ما نماد پاکی است. علما می‌فرمایند اگر به آب روان زل بزنید و نگاه کنید، غم‌های وجودتان از بین می‌رود. طبیعتگران حتما این تجربه را داشتند؛ بعد از ساعت‌ها پیاده‌روی وقتی به آبشاری رسیده‌اند، محو پاکسی و زلالی آب شده و تمام خستگی‌شان از بین رفته است.» نویسنده کتاب در ادامه از نحوه ورودش به بحث آبشارها گفت: «شغل اصلی‌ام گیاه‌شناسی است. ۲۵سالی است که در زمینه پوشش گیاهی ایران فعالیت دارم. یکی از طرح‌های اولیه‌ای که به من سپرده شده، بررسی گیاهان کنار آبی‌زی مانند سرخس‌ها و خزها بود. در همین

بررسی‌ها بود که خیلی زود متوجه شدم باید به سمت آبشارها بروم. آبشارها زیستگاه‌های بسیار خاص و منحصر‌به‌فردی‌اند، برای این نوع گیاهان به‌خصوص برای گیاه سرخس پرسیاوشان- گیاهی دارویی که در فرهنگ سنتی‌مان استفاده بسیاری دارد و تنها در زیستگاه آبشاری یافت می‌شود.» اسکندری در ادامه از هشت‌سال سفر به نقاط مختلف کشور گفت: «در این زمینه هشت‌سال سفرهای متعدد داشتم به نقاط مختلف کشور برای جمع‌آوری گیاه پرسیاوشان، البته در ابتدای امر. در این سفرها طبق عادت‌ی که از کودکی داشتم، اطلاعات سفرها، عکس‌ها، مختصات و مسیر دسترسی را جمع‌آوری کردم، البته هدف از جمع‌آوری این اطلاعات به هیچ‌وجه نگارش این کتاب نبود. مطالبی که به مرور زمان در هشت‌سال جمع‌آوری کرده و عکس‌هایی که به شکل آمانور گرفته بودم را در نمایشگاه بین‌المللی تهران در حضور زنده‌یاد مجید بختیاری، مدیر انتشارات ایران‌شناسی ارایه دادم. ایشان از موضوع استقبال خوبی داشتند و مقدمات چاپ کتاب مهیا شد تا این‌که در سال ۸۷ نخستین چاپ را داشتیم.»

نویسنده کتاب از استقبال نخستین چاپ کتاب هم

در روزهای پس از بروز یک حادثه، کودکان به حمایت و مراقبت بیشتری نیاز دارند. ممکن است خیلی بترسند و فشار زیادی به آنها وارد شده باشد.

آبشار پشته‌استان لرستان

شبی از «شب‌های بخارا» به رونمایی از کتاب «راهنمای میدانی آبشارهای ایران» اختصاص یافت و فعالان محیط‌زیست از لزوم توجه بیشتر به جاذبه گردشگری آبشارها گفتند

۷۵۰ آبشار، عیار طبیعت ایران

گفت: «این کتاب نخستین کتاب تخصصی در زمینه طبیعت‌گردی بود اما نکته جالبش این است که در کمتر از یک‌سال مورد استقبال اهالی طبیعت‌گرد قرار گرفت و حدود دوهزار جلد از آن به فروش رسید. همین مسأله مشوقی بود برای ادامه این راه. در سال‌های بعدی کتاب طی سه‌سال به چاپ چهارم رسید. در همین پروسه انتقادات و پیشنهادات دوستان را به اشکال مختلف مجازی، حضوری یا تلفنی دریافت کردم؛ انتقادات و پیشنهادهاتی که باعث شده اطلاعات خوبی ردوبدل شود، البته به مرور سعی کردیم کتاب آبشارها کامل‌تر شود تا این‌که سال گذشته ویرایش جدید کتاب تحت عنوان راهنمای میدانی آبشارهای ایران به چاپ رسید.»

اسکندری توصیه‌ای برای گردشگران داشت، این‌که سفرهای هدف‌دار داشته باشند. «هدف‌دار سفر کنید. بهتر است سفر با هدف لذت تمام نباشد. سفرهای هدف‌دار می‌توانند گپ‌هایی را که در زمینه طبیعت‌گردی داریم، پر کنند. واقعیت امر این است

که ما در معرفی جاذبه طبیعی کشورمان بسیار مشکل داریم. سازمان‌ها و نهادهای این عرصه به خوبی عمل نمی‌کنند. آبشار خون در قطب جنوب یکی از معروف‌ترین آبشارهای جهان است که حاصل اکسید آهن است؛ اکسید آهنی که در لابه‌لای پرفها به وجود آمده، این آبشار را قرمز رنگ کرده است. ما شبیه این آبشار را در سوادکوه آبشار شورآب داریم یا آبشار باداب‌سورت. ما آبشارهایی داریم که در جهان بی‌نظیرند. اینها هر کدام قابلیت تحقیق به شکل تخصصی را دارند. ما کم جاذبه نداریم که در دنیا بی‌نظیرند.»

متولی این آبشارها کیست؟

محمد درویش، کنشگر محیط‌زیست سخنران بعدی بود و همان ابتدای صحبت‌هایش آبشارها را به نسخ خطی یگانه‌ای تشبیه کرد که کتابخانه‌های مشهور به آنها فخر می‌فروشند. «طبیعت ایران هم اگر قرار باشد عیار بخورد، یکی از عیارهایش آبشارهایش است، یکی درختان کهنسالش و دیگری غارهایش. آبشارها در این میان وزن بسیار مهمی دارند. راز جذابیت آبشارها در چیست و چرا باید قدر این آبشارها را بدانیم؟ می‌گویند هرگز نمی‌توانی در یک رودخانه دوبار شننا کنی که به دلیل جریان سیال رودخانه‌هاست. به طریقی اولا شما نمی‌توانید در کنار یک آبشار دوبار عکس بگیرید؛ آبشارها مسئول تاب‌آوری رودخانه‌ها هستند. آبشارها

ما این جابه امید نشست‌ه‌ایم

طبیعی است عدم دل‌بستگی اولین چیزی است که ایجاد می‌شود. وقتی نوجوان‌مان انس و خاطره‌ای از جاهای دینی کشورمان ندارد و خیلی راحت می‌گوید: این وطن، وطنی که تو می‌کنی مال تو، یک ویزی هلند با کانادا برابیم درست کن.» سردبیر مجله بخارا از ماندگاری ایران‌را در چهارراه گذر از حوادث و طوفان کسان‌ی دانست که به نوبه‌شان در کی‌از این وسعت داشته‌اند و در ادامه گفت: «بدون تردید اگر در این چهارراه حوادث در گذار از طوفان‌هایخواهیم‌راز ماندگاری ایران را بررسی کنیم، این بوده که هرکس به نسبت در کش‌از این وسعت جغرافیایی- تاریخی ایران کاری کرده‌ورنج برده‌وبی هیچ چشم‌داشتی بر این خاک سر گذاشته‌ورفته است. در واقع در طول تاریخ ایران وبرزگان فرهنگ و ادب و... کسان‌ی بودند که این‌گونه عمل کرده‌اند، بنابراین حدیث پر غصه گفتن بسیار است و ما این جانشسته‌ایم برای امید.»

آموزش‌های محیط‌زیستی به پیش‌دبستانی‌ها می‌رسد

رئیس اداره آموزش و مشارکت‌های مردمی اداره محیط‌زیست استان تهران از تدریس کتاب انسان و محیط‌زیست در مقاطع پیش‌دبستانی از سال تحصیلی ۹۸ خبر داد. به گزارش ایسنا، رضا شایسته در این باره گفت: «یکی از مهمترین اقدامات ما تهیه بسته ویژه مربیان پیش‌دبستانی است. با ارایه این بسته ویژه و آموزش‌های لازم به مربی‌های پیش‌دبستانی، مربیان از سال تحصیلی ۹۸ موظف به انتقال مفاهیم زیست‌محیطی قابل درک به کودکانند.» او ادامه داد: «قرار است که کتاب انسان و محیط‌زیست که کتاب پایه یازدهم است و در سال ۱۳۹۷ تدوین و تدریس شد، از ابتدای سال تحصیلی ۹۸ نیز در مقاطع پیش‌دبستانی تدریس شود.»

می‌ایستد یا تصویرشان را می‌بینید، باور نمی‌کنید این جا ایران است. او صحبت‌هایش را ادامه داد: متأسفانه بخشی از حاکمیت ایران متولی زیباترین پاره ایران است که برایش ارزشی ندارد. در توجیه سدی به واسطه آن طولانی‌ترین آبشارمان قربانی می‌شود، حتی حاضر نشدند دو خط بنویسند. این آبشار را نابود می‌کنیم، چون می‌خواهیم یک مخزن بزرگ بک‌ونیم میلیارد مترمکعبی ایجاد کنیم، می‌خواهیم نیروگاه هزاروپانصد مگاواتی درست کنیم. از این غم‌انگیزتر که مسئول میراث فرهنگی اسستان چهارمحال وبختیاری می‌گوید آشکالی ندارد که طولانی‌ترین آبشار ایران در پای این سد نابود شود، چون دیگر لازم نیست مردم این ارتفاع طولانی را حرکت کنند تا برسند سر آبشار!» درویش با اشاره به جای خالی بحث‌هایی پیرامون طبیعت و آبشارهای ایران ادامه داد: «چقدر جای چنین بحث‌هایی در گفتمان‌های رایج مردم چه در سطح خانواده‌ها، چه در سطح دانشگاه‌ها و چه در صحن بهارستان خالی است؛ چون اگر این اتفاق می‌افتاد، روزگار آبشارهای ما این گونه نبود. اطلاع دقیقی داریم که بعضی از زیباترین آبشارهای ایران در منطقه فردوونشهر طرح‌های جدی برایشان در نظر گرفته‌اند که به خاطر تغییر مسیر رودخانه می‌خواهند این آبشارهای بی‌نظیر همچون پونه‌زار را هم از بین ببرند. با کمترین مقاومتی هم درحال انجام هستند. وقتی در مورد ترین‌های ما در حوزه آبشار چنین اتفاقاتی می‌افتد، ببینید در مورد سایر آبشارها چه پیش می‌آید.» این کنشگر تأثیر آبشارها را بر محیط‌زیست تأثیرگذار دانسته و گفت: «هرجایی که ما آبشار داشته باشیم، جمعیت پرندگان و حیات‌وحش‌اش به طرز معناداری افزایش می‌یابد، چون آبشارها بی‌منت آب را در فضا می‌پراکنند، ظرفیت گرمایی ویژه و به شکل منطقه‌ای افزایش می‌دهند و به کیفیت زیست در منطقه می‌افزایند. آبشارها سبب می‌شوند منابع در اختیار پرندگان قرار بگیرد و این پرندگان هستند که مسئول حاصلخیزی خاک‌اند، مسئول مبارزه با آفات.»

مرجع خوبی برای سفرها

محمد گائینی، فعال حوزه گردشگری آخرین سخنران نشست رونمایی از کتاب «راهنمای میدانی آبشارهای ایران» بود و صحبت‌هایش را با گفتن از سابقه گردشگری‌اش شروع کرد. «از سال ۸۶ به‌طور جدی طبیعت‌گردی را شروع کردم. وقتی در گوگل «ایران» را سرچ کردم، اولین تصاویری که برایم آورد، خوشایند نبودند؛ تصاویری از بمب و... گزبنه‌هایی که شاید برای ما در زندگی روزمره‌مان آخرین‌ها

باشند اما متأسفانه دنیا ما را به آنها می‌شناخت.» گائینی در ادامه گفت: «شروع کرده بودم به گشتن ایران، زیبایی‌های زیادی می‌دیدم. برایم عجیب بود چرا از این زیبایی‌ها نوشتار یا تصویری وجود ندارد! برای همین تصمیم گرفتم از این زیبایی‌ها بنویسم. برای همین وبلاگی را راه‌اندازی کردم. در این وبلاگ سعی کردم از جاهایی که می‌روم، بنویسم و عکاسی کنم تا سفرنامه مصوری داشته باشم. همین مسأله موجب آشنایی با دوستان خوبی شد.»

این فعال گردشگری آشنایی‌اش با مجید اسکندری را به اولین چاپ کتاب آبشارهای ایران مرتبط دانسته و گفت: «کتاب برایم جالب بود، چون اولین کتابی بود که کپی نشده بود و بخش زیادی از این آبشارها را نویسنده رفته بود، خودش عکاسی کرده بود یا در مورد حال‌وهوای آبشار خودش نوشته بود. یکی از ویژگی‌های دیگر این کتاب این بود که اطلاعات در قالب متن ادبی و ویکی‌پدیایی تهیه نشده بود و همه این موارد به جذابیت این کتاب می‌افزود. کتابی که بسیاری از مسیر سفرهای بعدی‌ام را شکل داد. این کتاب مرجع خوبی برای سفرهاست و باعث افتخارم است که تعدادی عکس در این کتاب دارم.»

آغاز فصل خونین شکار دلفین در تایچی زاین

سپهر سلیمی افضل شکار دلفین در خلیج تایچی ژاپن آغاز شده‌است. هر ساله از ابتدای ماه سپتامبر تا مارس فصل شکار دلفین‌هاست، پیش‌بینی می‌شود امسال بیش از ۱۷۰۰ نوع پستاندار دریایی در این منطقه شکار شود. علاوه بر کشتار، دلفین‌های زیبارای اجرای نمایش در دلفیناریوم‌ها به اسارت گرفته می‌شوند. شکار دلفین‌ها و بهره‌کشی از آنها در دلفیناریوم‌ها همواره با مخالفت حامیان حقوق حیوانات همراه بوده است. از سال ۲۰۰۷ به‌طور متوسط شاهد کاهش دلفین‌ها و در عین حال افزایش به اسارت گرفتن آنها در تایچی بوده‌ایم. انتظار می‌رود با اتخاذ سیاست‌های سختگیرانه دولت‌ها علیه نمایش و تجارت دلفین‌ها شاهد کاهش تجارت سیاه این پستانداران باهوش در سطح جهان باشیم.